

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Choreæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

C CHOREÆ

Remedia contra Choreas.

P R I M V M Remedium. Considera choreas prophanas in sacris litteris reprehēdi. In Exodo enim de Moyse ita scribitur. Exo. 32. 19.

Ve vidit Moyses choros, iratus est valde, proiecit tabulas, & confregit eas. I S A I A S, de Hierosolymitanis feminis sic vaticinatur. Isa. 3. 16.

Pro eo, quod elenatae sunt filiae Sion, & ambulauerant collo extento, & nutibus oculorum ibant & plaudabant, & pedibus suis composito gradu incedebant, decaluabit Dominus verticem filiarum Sion. Et E Z E C H I E L. Ez. 25. 6.

Pro eo quod plausisti manu, & percuisti pede, & gauisus es ex toto affectu, idcirco extendam manum meam super te, & interficiam te. S A R A quoque apud Tobiam. Tob. 3. 17.

Nunquam cum ludentibus misui me, neque cum his, qui in leuitate ambulat, participem me praeui. & I E R E M I A S. Jer. 15. 17.

non sedi in concilio ludentium. Atque ante illos B. I O B, cum dixisset. Iob. 21. 11.

Egrediuntur quasi greges parvuli eorum, & infantes eorum exultant iustibus, subiecit, Tenent tympanum & cytharam, & gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt. Eccli. 9. 4.

Quare monet Ecclesiasticus. *Cum saltatrice, in-*

quiens, ne assiduus sis, nec audias illam, ne forte pereas in efficaci illius. Bas. hom. 14.

I I. R E M E D. Considera. quam durè S. Patres in eas inuecti sint. Nam Bas. hom. 14.

B A S I L I U S agens contra ebriosos. *Cantus, inquit, profanos exerces, oblitus psal-*

morum & hymnorum quos didicisti. Moues pedes, & insanus saltas, choreas ducis im-

prudens, cum genua ad Dei & domini nostri Iesu Christi cultum flectere oportebat. Et Exo. 32. 6.

infra. Quando enim sedet populus manducare & bibere, tunc & surgebat ad ludendum:

lusus vero illorum idololatria erat. Tunc Leuita contra fratres sese armantes ex eis vi-

ginti tria millia ceciderunt, sic enim manus suas, inquit historia, consecrarunt. B. E-

P H R A E M in sermone quod ludicris abstinentum sit Christiano. *in rebus* Ephr. tom. 1.

ludicris, inquit, non esse tempus à Christianis consumendum, omnes nouimus, & ex

diuinis quidem scripturis hausimus. Et rursus. *Quis demonstrare poterit conuenire*

Christianis cytharisare, aut tripudiare, aut cymbala pulsare? Et multo post. ubi ci-

tharæ ac chori & plausus manuum, ibi virorum tenebra, & mulierum perditio, angelo-

rum tristitia, & diaboli festum. O improbum diaboli consiliū. Adhæc in libro

interrogationum & responsionum. Numquid ait, choreis, numquid cythararum

lusu delectatus est Paulus, numquid diabolica cantica cecinit? Absit. Quis talia Chri-

stianos edocuit? non sane hæc eos docuit Petrus non Ioannes, nec quis alius diui-

2 Cor. 10. 7.
1 Ego. 32. & c.

Amb. lib. 3.

Cluy. hom. 49.

Aug. ser. 25.

Conca.

Nic. lib. 1. ca. 20.

Marc. 14.

no numine afflatus. Verum ista Draco antiquus docuit, magister omnis impunitatis. Qui docuit fornicari, qui docuit idola colere, docuit etiam ludere. Idcirco Apostolus idololatrias ludentes nominavit dicens. Neque idololatriæ efficiamini, sicut quidam ex ipsi, quemadmodum scriptum est. sed sit populus manducare et bibere, et surrexerunt ludere. GREG. Nazianzenus oratione in Christi natalem, agens de festo illo recte celebrando. Id autem, inquit, hac demum ratione consequemur, si nec domus limina fertis coronemus, nec choreas agitemus, nec vicos ornemus, &c. promptis ad vitium visis, peccatique ianuis, &c. nec comessationibus et ebrietatibus, quia malorum magistrorum mala doctrina est, vel potius malorum seminum mala seges. AMBR. de virginibus. Debet bene conscia mentis esse latitina, non inconditis comessationibus, non nuptialibus excitata symphoniis. ibi enim inuisa verecundia, illecebros suspecta est, ubi comes deliciarum est extrema, saltatio. Ab hac virgines Dei procul se desidero. Nemo enim, ut dixit quidam secularium doctor, saltat sobrius, nisi qui insanit. Quod si iuxta sapientiam secularem saltationis aut temulentia auctor est, aut dementia, quid diuinarum scripturarum cautum putamus exemplis, cum Ioannes pronuncius Christi saltatricis optione iugulatus, exemplo sit, plus nocuisse saltationis illecebrosam, quam sacrilegi furoris amentiam. Et infra. Quid ibi verecundia potest esse, ubi saltatur, strepitur, concrepatur? Quid dicitis vos sancta femina, videtis quid docere, quid etiam dedocere filias debeatis? saltet, sed adulteræ filia. Quæ vero pudica, quæ casta est, religionem doceat filias suas, non saltationem. IO CHRYSOST. in Mathæum. Vbi inquit, saltus lasciuus, ibi diabolus certe adest. Non enim ad tripudia hæc nobis præbuit DEVS, sed ut modeste incedamus: non ut impudenter camelorum modo saliamus: nec enim solum femina, sed etiam cameli turpiter saliant, sed ut in angelorum choris consistamus. Quod si corpus deforme sit impudenter saliendo, quanto magis animam sedari credendum est. His tripudijs diabolus saltat. His à demonum ministris homines decipiuntur. AVGVSTINVS in sermone de tempore. Isti infelices et miseri homines, qui balationes et saltationes ante ipsas basilicas sanctorum exercere nec metuumt, nec erubescunt, etsi Christiani ad Ecclesiam venerint, pagani de Ecclesia reuertuntur, quia ista consuetudo balandi de paganorum obseruatione remansit. Et in psalm. 32. Obserua diem sabbathi, non carnaliter, non iudaicis delicijs, qui otio abutuntur ad nequitiam. melius enim vtiq; tota foderent, quam tota die saltarent.

III. REMED. Considera exempla eorum qui ob choreas pessime perierunt. NICEPHORVS in historia Ecclesiastica de filia Herodiadis saltatrice ita scribit. Brumali tempore ei fluuius trajciendus erat, qui cum glacie constrictus esset, pedes eum transibat. Glacie autem rupta, idque non sine Dei numine, demergitur illa capite tenus, molliusque se mouens saltat, non in terra, sed in undis, caput vero à reliquo corpore, non ferro, sed glaciæ crustis resectum, in glacie ipsa saltationem lethalem exhibet, spectaculoque eo omnibus præbito, sceleris huiusmodi caput in memoriam ea quæ fecerat reuocat. THOMAS Cantipraten-

pratenfis D. Thomæ Aquinatis æqualis in libro Apum exempla qua- Tho. l. 2. cap. 57.
dam ſui ſeculi commemorat. I. PVELLA quædam in Mechlina Braban-
tia oppido, inquit, vt ab eis qui præſentes fuere cognui, ſacro die Dominico cum iu-
ueneribus diu choreas duxerat: fatigata ergo domum redijt, & dormitum pergens mox
à dæmone obſidetur. ea clamante ſurgit familia, ligant vinculis ſciantem. mane in
Hansuich ad oratorium glorioſe virginis extra oppidum deportatur. frequenter e-
nim ibidem MARIA virtutum operatrix miracula plurima demonſtrauit. Accur-
rant mox ſcholares pueri vnusque duodecim annorum audacior cæteris dæmonem adiu-
rauit, & crucis ſigno pollice in umbilico puella expreſſo ſugarvit. 2. Vidi ego adhuc puer
in choreis procaciſſimam ſaltatricem, quæ me præſente poſt choreas inſolenter cum a-
dultero luctabatur, & cum ceſſaſſet, ſubitana morte percuffa miſerabiliter expirauit. Ib. c. 49.
3. In Gallia iuxta Laudunum, ſicut à præſbytero villa percepimus, quidam choreas du-
centes ſupra pontem, diſrupto ſubito ponte fortiſſimo in aquis validis omnes ſunt ſub-
merſi. 4. Marchia in Flandria atque Brabantia diſtrictu villa populofiſſima ſita eſt,
in qua dedicatio celebrata multos ad luſum traxerat. Inter quos, à Gulielmo bono &
litterato præſbytero, & in iſdem partibus nato percepimus, quidam tibicen erat, qui
tripudiantes iuuenes & puellas geſticulationibus ſuis ad carmina turpia concitabat.
Hinc calo nubibus circa veſperam obſcurato omnes ad propria redierunt, ſolo tibicine
nondum luſibus ſaturato, & cum ſaltu, tibiaque ſonitu ad ſua paulatim remeante: qui
ſecuta coruſcatione & tonitru ſulmine percuffus eſt; videntibus duobus pueris paſtori-
bus, qui ad dumeta confugerant. Iſdem pueri mox viderunt, quod duo nigerrimi
canes ex iſſperato venerint, & inter ſe pendulum extincti brachium deportarint.
Corpus autem tibicinis ſepultum quidem eſt in atrio Eccleſiæ, mane tamen ſepulcrum
patens & vacuum inuentum eſt, creditumque eſt à dæmonibus, ſicut & brachium, ab-
ſportatum.

Est S. Ephrem
locis cit.

IV. REMED. Considera choreas, omnesque id genus vanas & le-
ues recreationes è diametro pugnare cum hominis Chriſtiani & pii
profeſſione. Nam primo quilibet Chriſtianus in baptiſmo abrenunciat
Sathanæ & omnibus pompis eius: at inter pompas Sathanæ paulo ante
S. Patres numerarunt choreas. 2. quia Chriſtus iis qui diſcipuli ſui eſſe vo-
lunt, tradidit omnino contraria. Si quis vult venire poſt me inquit, abneget
ſemetipſum, & tollat crucem ſuam. Contendite intrare per anguſtam portam. Bea-
ti qui lugent. Beati qui nunc ſletis, quia ridebitis. Væ vobis qui ridetis nunc, quia
lugebitis & flebitis. 3. idem docuere Apoſtoli, & PAVLVS, Omnis diſci-
pulus in præſenti quidem non videtur eſſe gaudiij, ſed mæroris. Quod ſi extra diſci-
plinam eſtis, cuius participes facti ſunt omnes, ergo adulteri, & non filij eſtis.
Et PETRVS. Chriſtus paſſus eſt pro vobis, vobis relinquens exemplum, vt ſe-
quamini veſtigia eius. Et S. IOANNES. Nolite diligere mundum, neque ea quæ

Matth. 16. 24.

Luc. 13. 24.

Matth. 5.

Luc. 6. 25.

Heb. 12. 11.

1. Pet. 2. 21.

1. Ioan. 2. 15.

Iac. 4. 9.

in mundo sunt. Et IACOBVS. *Miseri estote, & lugete, & plorate. risus vester in luctum conuertatur, & gaudium in moerorem.* IMM O hi ipsi verbo & exemplo docuerunt maximè gaudendum & tripudiandum esse in aduersitatibus. Beati, inquit Christus, estis, cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint, gaudete & exultate. Et B. LV C A S Apostoli ibant gaudentes à conspectu concilij quia digni habiti erant pro nomine Iesu contumeliam pati. Et PAVLV S. *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione vestra.* Ac iterum. *Placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in angustiis pro Christo.* Et PETRVS. *Communicantes Christi passionibus gaudete.* Et IACOBVS. *Omne gaudium existimate fratres, cum in varias tentationes incideritis.*

Matt. 5. 11.
A & 5. 41.

2 Cor. 7. 4.

1. Pet. 4. 13.
Iac. 1. 1.o. Presbyteri.
dist. 34. ex c. La.
od. c. 29.

Eccli. 3. 27.

V. REMED. Considera; etiam si Doctores quidam non improbant choreas moderatas in nuptiis honestis, aliisue priuatis amicorum conuentibus institutas, tamen securius esse in totum ab illis abstinere, non solum clericis & religiosis, (quibus lege Ecclesiastica vetitæ sunt) sed etiam secularibus Et ratio est, quia nunquam tam moderatæ esse posse videntur moraliter, vt omnes occasiones & pericula delinquendi absint. *Qui autem amat periculum, inquit Sapiens peribit in illo.* Quotusquæq; enim tam cautus & circumspectus esse poterit, qui in tanta sicut est in nuptiis, conuiuii lautitie, in mulierum puellarumque, quæ choreis fere intersunt, confessu, vel conspectu, vel auditu, vel osculis, vel loquacitate, vel vanæ gloriæ aucupio, fastu quoque, inuidia, detractione non crebro labatur & peccet?

VIDE V. *Ebrietas. Immodestia. Luxuria. Otium. Voluptas carnis.*

COLLOQUIA OTIOSA ET VANA

*Remedia contra illa.*Greg. 1. 7. mor. c.
17.Hic. in c. 12.
Matt.
Bac. c. 12.

Chr. in psal. 118.

Nyl. in c. r.

Matt. 12. 36.

I. REMEDIUM Considera quid proprie verbum otiosum & vanum appellatur. B. GREGOR. ait otiosum esse, *quod aut ratione iusta necessitatis, aut intentione pie utilitatis caret.* HIERON. vero, *quod sine viiitate & loquentis dicitur & audientis.* Sic BASIL. in Constitut. monasticis non otiosum sermonem vocat, qui est de virtute, vel ad audiendum adificationem refertur. VANUM autem verbum eiusdem fere est significationis. IOA. CHRYS. *Vani, inquit, est, quod utilitatis est expers.* & GRE. NYSSENSIS in Ecclesiasten. *Vanum est, cuius nullus est vsus & scopus certus, licet magno studio proferatur.*

II. REM. Considera secundum S. Scripturæ, & S. Patrum dicta colloquia otiosa nō esse parui facienda. nā apud Mat. hæum Ch. istus dixit. *Amen dico vobis, quoniā omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Ex verbis enim tuis iustificaberis, & ex verbis tuis condemna-*